

11 APRIL 2019

SLUTUTVÄRDERING AV ESF-PROJEKTET MOVING ON

UTVÄRDERARE:
EMMA JENSEN
GORDON HAHN
ERIK JANNESSON

SAMMANFATTNING

Moving on är ett ESF-projekt som riktar sig till ungdomar i åldrarna 15–24 år som står långt ifrån arbetsmarknaden. Det övergripande syftet med projektet är att deltagarna ska komma vidare till studier, arbete eller närma sig arbetsmarknaden.

Vi kan sammanfattningsvis konstatera att Moving on uppnått nästan samtliga av projektmålen, och har därmed bidragit till ESF:s ambition med projektet om att få kvinnor och män som står särskilt långt bort från arbetsmarknaden i arbete, utbildning eller annan insats som tryggar tillvaron.

Moving on:s arbetsmetod präglas av ett holistiskt perspektiv som innebär att projektet ser till helheten hos deltagande individer. Projektet består av ett multikompetent team som tillsammans kontinuerligt arbetar med målgruppen. I projektet kan ungdomarna ta del av tre spår: Hälsospåret, Näringslivsspåret samt Samhällsetableringsspåret. Gränsdragningen mellan spåren har kommit att suddas ut då många av individerna har varit i behov av insatser från samtliga spår. Spåren finns fortfarande kvar, men till skillnad från vad som initialt var tänkt, kan individerna ta del av aktiviteter ur samtliga tre.

Våra intervjuer, observationer och enkätundersökningar visar att projektdeltagarna i stor utsträckning är nöjda med den hjälp de fått från projektpersonalen och de aktiviteter de fått ta del av. Deltagarna upplever bland annat att deras självförtroende, psykiska hälsa, framtidstro och livssituation har förbättrats. Dessa effekter är viktiga förutsättningar för att få och kunna behålla ett arbete, eller genomföra studier. Moving on har arbetat med en målgrupp där övervägande delen står långt ifrån arbetsmarknaden, och där en relativt stor andel av deltagarna har en diagnostiserad funktionsvariation och/eller mår psykiskt dåligt (depression, ångest, social fobi). Projektet har arbetat utifrån individens behov och förutsättningar, och det individanpassade förhållningssättet har visat sig vara en viktig framgångsfaktor i projektet. Även aktiviteter som utförts i grupp har skett utifrån individens förutsättningar och behov, vilket har uppskattats av projektdeltagarna.

I Näringslivsspåret har projektdeltagarna fått möjlighet till att göra praktik. Praktiken syftar till att bredda ungdomarnas arbetslivserfarenheter och öka deras sociala nätverk. Praktiken för ungdomarna har skett både inom näringslivet och på kommunala verksamheter. En stor andel av de individer som gjort praktik ställer sig positiva till den, då den just gett dem ökad arbetslivserfarenhet, och i vissa fall har det även lett till jobb.

En sekundär målgrupp som ingått i projektet är handledarna på praktikplatserna. Förutom att handledarna stöttar praktikungdomarna har de haft möjlighet att ta del av en handledarutbildning. Denna utbildning har syftat till att ge praktikhandledarna förutsättningar/ökad förståelse av ungdomar som står långt ifrån arbetsmarknaden, och som eventuellt har en diagnostiserad funktionsvariation eller mår psykiskt dåligt. Utbildningen har varit uppskattad av dem som deltagit på den.

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	2
1. INLEDNING	4
2. BAKGRUNDEN TILL PROJEKTET	4
3. ÖVERGRIPANDE MÅL OCH MÅLGRUPPER	5
4. METODER I UTVÄRDERINGEN.....	5
5. METODUTVECKLING MOVING ON	7
5.1 METODBESKRIVNING.....	7
5.2 METODUTVECKLING OCH FRAMGÅNGSFAKTORER I METODEN	9
6. RESULTAT	13
6.1 ENKÄTANALYS PROJEKTDELTAGARE.....	13
6.1.1 Inskrivningsenkät.....	13
6.1.2 Utskrivningsenkät.....	14
6.2 INTERVJUER MED PROJEKTDELTAGARE.....	18
6.2.1 Deltagarnas bakgrund.....	18
6.2.2 Uppfattningar om arbets sättet i Moving on.....	18
6.2.3 Individuella samtal och gruppverksamhet.....	19
6.2.4 Deltagarnas psykiska och fysiska hälsa.....	20
6.2.5 Deltagarnas upplevelser av praktik.....	21
6.2.6 Sammanfattade reflektioner	21
6.3 PROJEKTETS MÅLUPPFYLLELSE.....	22
6.4 HORISONTELLA PRINCIPER.....	26
6.5 UTVÄRDERINGSWORKSHOP	27
7. IMPLEMENTERING	29
8. AVSLUTANDE REFLEKTIONER	31
9. BILAGA	33

1. INLEDNING

Serus har sedan år 2016 haft i uppdrag att utvärdera projektet Moving on, som ägs och drivs av Halmstad kommun (genom utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen) med stöd från Europeiska socialfonden. Projektet startade 2016-05-01 och avslutas 2019-04-30. Moving on riktar sig till målgruppen ungdomar i åldrarna 15–24 år som står långt ifrån arbetsmarknaden. Det övergripande syftet med projektet är att ungdomarna ska komma vidare till studier, arbete eller närma sig arbetsmarknaden.

Denna rapport omfattar projektets slututvärdering. Rapporten innefattar summerade lärdomar från hela projektet, med fokus på effekter och värdeskapande. Rapporten sammanfattar projektets resultat i förhållande till målen, och sätter dessutom resultatet in i ett större samhällspolitiskt sammanhang.

Slututvärderingen inleds med en kortfattad bakgrundbeskrivning till projektet (Kapitel 2). Kapitel 3 innehåller en beskrivning av projektets övergripande mål och målgrupp, medan vi i kapitel 4 redogör för de utvärderingsmetoder som använts för att utvärdera projektet. I kapitel 5 presenteras projektets metod. I kapitel 6 redogör vi för projektets resultat – innefattande målgruppens upplevelser av Moving on, projektets måluppfyllelse och arbetet med de horisontella principerna. Därefter följer ett kapitel om implementering, och i det åttonde och sista kapitlet ger vi några avslutande kommentarer om projektet.

2. BAKGRUNDEN TILL PROJEKTET

Projektet Moving on syftar till att få ut ungdomar i arbete, studier eller att de närmar sig arbetsmarknaden. Bakgrunden till projektet utgörs av att det finns många ungdomar som lever i ett utanförskap i det svenska samhället, utifrån att de exempelvis inte har en färdig gymnasieutbildning, mår psykiskt dåligt och/eller lever i relativ fattigdom. Många av dessa ungdomar upplever en hopplöshet och saknar framtidstro, och vissa ungdomar riskerar dessutom att fastna i missbruk och/eller kriminalitet. Det finns ett stort mörkertal av unga med olika sorters problematik där insatserna och metoderna är otillräckliga för att uppnå önskat resultat om att få ut ungdomar i arbete, studier eller att de närmar sig arbetsmarknaden. Projektets erfarenhetsgenomgång och faktainsamling kring målgruppen visar att det behövs en kraftsamling för att nå fram till denna målgrupp, och att systematiskt arbeta fram metoder som leder till positiva resultat för ungdomarna.

Projektet riktade sig från början till ungdomar som bor i socialt utsatta områden. I Halmstad kommun pekades Andersberg, Linehed, delar av Vallås samt Oskarström ut som sådana områden. Områdena Andersberg och Oskarström uppvisade år 2015 högst andel av befolkningen med nedsatt psykiskt välbefinnande. Under projektets gång kunde projektet konstatera att problematiken med bland annat psykisk ohälsa och skolavhopp var utbredd även i andra delar av Halmstad, vilket gjorde att projektet breddade målgruppen till att omfatta alla områden i Halmstad.

3. ÖVERGRIPANDE MÅL OCH MÅLGRUPPER

Moving on:s övergripande mål med projektet är att ungdomarna genom projektet ska komma vidare till studier, arbete eller närma sig arbetsmarknaden. I utvärderingsplanen identifierades två målgrupper för projektet – ungdomar (primär målgrupp) och handledare som ingår i projektets Näringslivsspår (sekundär målgrupp).

- Primär målgrupp: Unga kvinnor och män i åldrarna 15–24 år som står långt ifrån arbetsmarknaden, och/eller som riskerar att få arbetsmarknadsrelaterade problem.
- Sekundär målgrupp: Handledare som ingår i projektets Näringslivsspår. Denna grupp har erhållit handledarutbildning för att på ett ändamålsenligt sätt kunna ta emot och introducera ungdomar på sina arbetsplatser.

Projektets samverkansaktörer har också involverats i utvärderingsinsatserna, i syfte att få deras synpunkter på projektet och dess utveckling. Projektets samverkansaktörer är Arbetsförmedlingen, Utbildning- och arbetsmarknadsförvaltningen, Föreningen för ökat samhällsengagemang, TEK Kompetenscentrum, Socialförvaltningen, Kulturförvaltningen, Halmstad Fastighet AB, Willhem AB bostadsbolag och Halmstads Näringslivs AB.

ESF-rådet och andra aktörer som verkar inom arbetsmarknadspolitikområdet är också en betydelsefull målgrupp. Vi utvärderare har inte genomfört några riktade utvärderingsinsatser till dessa, men de utgör en viktig målgrupp för projektet gällande spridning av projektresultat. Arbetsmarknadsdepartementet, Delegationen för unga och nyanlända till arbete (DUA) och Sveriges kommuner och landsting identifieras som centrala arbetsmarknadspolitiska aktörer.

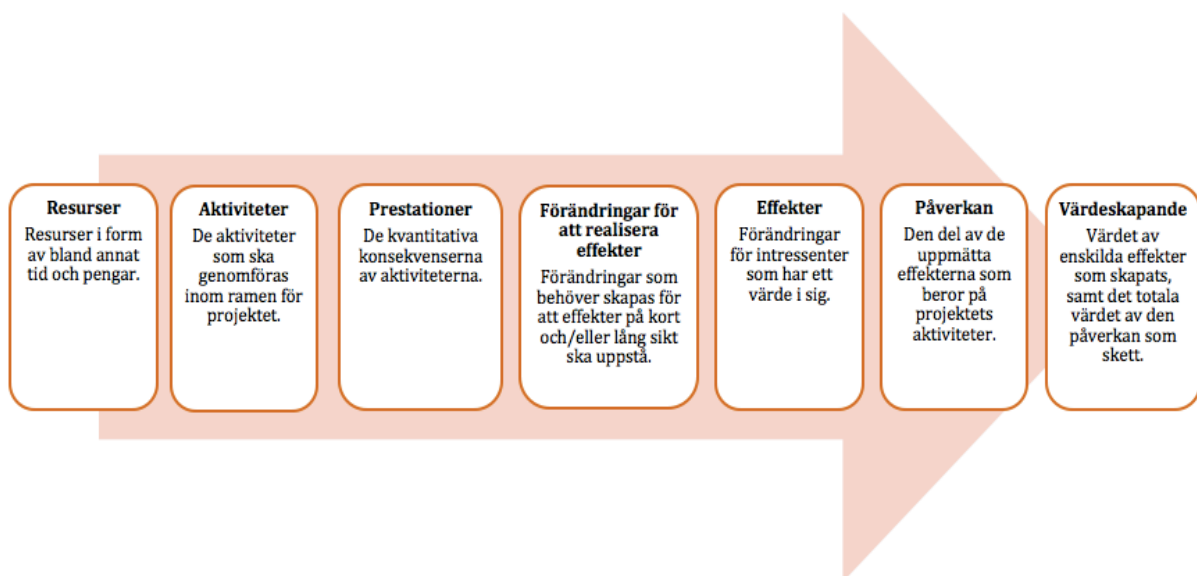
4. METODER I UTVÄRDERINGEN

Vår lärande utvärdering av Moving on har bestått av tre parallella utvärderingsspår: målutvärdering, effektutvärdering samt processutvärdering. Vår utgångspunkt i den målorienterade utvärderingen är metoden Logical framework approach (LFA). Retroaktivt har vi fört in projektmålen i en anpassad LFA-matris och utgått från de indikatorer som projektet tidigare tagit fram för måluppfyllelse. Matrisen har använts för kontinuerlig uppföljning av projektets genomförande, vilket gett en tydlig bild av utvecklingen mot formulerade mål. I framtagandet av utvärderingsplanen genomfördes dokumentstudier tillsammans med en workshop med projektgrupp och ESF-handläggare. Det hölls även en workshop med projektpersonalen för att diskutera hur projektets värdeskapande på bästa sätt skulle kunna fångas.

För oss har processutvärderingen bestått av att vi studerat projektets aktiviteter för att kontinuerligt undersöka hur de förhåller sig till målen och hur de bidrar till måluppfyllelse. Vi har även tittat närmare på förutsättningar som omger projektet och vilka andra aspekter som kan påverka projektresultatet. Inför de PM som vi har levererat har informationsinsamlingen främst genomförts genom dokumentstudier, intervjuer och enkäter. Projektet har ansvarat för att en inskrivningsenkät distribueras elektroniskt till varje ny

deltagare i projektet, och att en slutenkät distribueras i samband med att Moving on:s insatser avslutas för individen. Semistrukturerade intervjuer¹ har genomförts med projektledare och ett urval av projektpersonal vid olika tillfällen, likväl som med deltagarna i syfte att fånga deras upplevelser av projektet. Därtill har handledare och samverkansaktörer i projektet intervjuats.

För utvärdering av effekter och värdeskapande har vi haft vår utgångspunkt i det internationellt etablerade konceptet Social return on investment (SROI). SROI utgör dessutom den övergripande utvärderingsansats som alla våra projektutvärderingar utgår ifrån. Utgångspunkten i SROI är den så kallade värdeskapandekedjan som är ett av flera alternativa sätt att beskriva en förändrings-, interventions- eller programteori (se Figur 1).

Figur 1. Värdeskapandekedja med utgångspunkt i SROI.

Utvärderingen har byggt på ett kontinuerligt utbyte mellan oss som utvärderare och projektledningen. Återföringen har skett kontinuerligt under projektets gång för en strukturerad, stödjande och lärande ansats. Vi har varit noggranna med att lämna tydliga rekommendationer om fortsatt tillvägagångssätt baserat på den information vi samlat in. Under projektperioden har vi levererat fem PM som har haft olika fokus beroende på vad som varit aktuellt för projektet vid det tillfället. Det första PM:et summerade det inledande arbetet i projektet, implementering och horisontella principer. Det andra fokuserade på projektdeltagarna och deras uppfattning av det hittills genomförda arbetet. PM 3 behandlade arbetet med handledning och praktik och belyste arbetet ur projektpersonalens, handledarnas och deltagarnas perspektiv. Efter leveransen av det tredje PM:et levererade

¹ Semistrukturerade intervjuer innebär att det finns förplanerade frågor som ställs till de som intervjuas, men att frågorna under samtalet kan komma att anpassas utifrån situationen och att följdfrågor om inte finns med i den ursprungliga intervjuguiden kan ställas.

vi en rapport om projektets metod samt en halvtidsrapport som summerade det ditintills genomförda arbetet i projektet. PM 4 fokuserade på projektdeltagarnas uppfattningar av projektet och arbetet med handledning, medan PM 5 satte fokus på de samhällsekonomiska konsekvenserna av projektet.

5. METODUTVECKLING MOVING ON

I detta kapitel ger vi en övergripande beskrivning av projektets metod. För att fånga utvecklingsprocessen av metodarbetet i projektet har vi intervjuat processledarna för de olika spåren, projektets kurator och projektledare samt handläggare på Arbetsförmedlingen. Intervjufrågorna återfinns i rapportens bilaga.

5.1 Metodbeskrivning

Moving on:s arbetsmetod präglas av ett holistiskt perspektiv som innebär att projektet ser till helheten hos deltagande individer (exempelvis gällande parallella insatser hos andra myndigheter). Projektgruppen består av ett multikompetent team i form av projektledare, kurator, ungdomshandläggare, utvecklingsledare, studie- och yrkesvägledare, processledare, handläggare på Arbetsförmedlingen, socialsekreterare samt ekonom. Tillsammans arbetar de kontinuerligt med målgruppen.

Projektets målgrupp kan få information om, och komma i kontakt med, projektet på flera olika sätt, men en majoritet av deltagande ungdomar har kommit till projektet via Arbetsförmedlingen och ekonomiskt bistånd. Ungdomarna kan även få information om, och slusas vidare till projektet, från socialförvaltningen, vuxenpsykiatrimottagningen, BUP, ungdomsmottagningen, skolor, studie- och yrkesvägledare, föräldrar, kompisar och sociala medier.

När en individ kommer in i projektet bokas ett första möte med en av processledarna och/eller ungdomshandläggarna. Individen får under mötet berätta vilken hjälp och stöttning denna behöver. Utefter individens förutsättningar och behov utformas en individuell plan för hur denna ska få arbete, börja studera eller närma sig arbetsmarknaden. Projektet handlar inte enbart om att få individen i arbete eller studier, målsättningen är att individen även ska stärka sitt psykiska och/eller fysiska välmående, och därigenom skapa bättre förutsättningar för att kunna få jobb eller börja studera.

Vid starten av projektet fanns tre separata spår som individen kunde placeras inom: Hälsospåret, Näringslivsspåret samt Samhällsetableringsspåret. Varje spår hade dessutom en processledare. Gränsdragningen mellan spåren har kommit att suddas ut då förändringen av målgruppen innebar att många av individerna var i behov av insatser från samtliga spår. Spåren finns fortfarande kvar, men till skillnad från vad som initialt var tänkt, kan individerna ta del av aktiviteter ur samtliga tre.

Hälsospåret syftar till att stärka deltagarna utifrån utgångsläget genom att se hälsa som en resurs för att nå sina mål. Deltagarna får kunskap och insikt om att en förändring till sunda levnadsvanor bland annat genomförs i syfte att underlätta att nå andra mål i livet.

Det hälsofrämjande och livsstilsförändrade arbetet i projektet bedrivs i grupp likväl som genom individuella skräddarsydda insatser. I spåret genomförs aktiviteter som matlagning och träning (exempelvis yoga, klättring och crossfit) samt föreläsningar om bland annat mat, sömn och rutiner. Processledaren har även gett vissa individer läxhjälp.

Samhällsetableringsspåret syftar till att hjälpa deltagarna att bryta eventuella negativa tanke- och beteendemönster och hjälpa dem formulera positiva livs- och framtidsplaner. Det handlar också om att introducera dem i hur samhället fungerar samt upplysa dem om deras rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Spåret har också riktat fokus på jobb-sökarprocessen (exempelvis att skriva CV och personligt brev, diskutera arbetsrätt, fackförbund och framtidsyrken). I detta spår har processledaren genomfört aktiviteter som föreläsningar om mänskliga rättigheter, ekonomi, samtal om jämställdhet (delvis i samband med MeToo-rörelsen). Det har även genomförts studiebesök på bland annat Räddningstjänsten, Stadskontoret och Skatteverket.

Näringslivsspåret introducerar ungdomarna till arbets- och näringslivet, med syfte att få ungdomarna att närma sig arbetsmarknaden. Spåret ska öka ungdomarnas sociala nätverk genom praktik på särskilt utvalda arbetsplatser, och precis som övriga spår präglas det av både individuella aktiviteter och gruppaktiviteter. Genom projektet kan ungdomarna få praktisera på olika arbetsplatser inom näringslivet eller kommunen. I början av projektet fanns de flesta praktikplatserna inom kommunen, men med tiden har det blivit allt fler platser i det privata näringslivet. Praktiken genomförs vanligtvis i tre månader, men kan kortas ned om individen själv anser att det är mer optimalt. Praktikplatserna ska vara tillgängliga även för ungdomar med funktionsvariationer och andra individuella behov.

I projektets arbete har inspiration hämtats från metoden Supported Employment, vilket innebär att när en individ går ut i praktik ska projektet, vid behov, finnas tillgängligt genom närvaro på arbetsplatsen. Hitintills har projektet inte behövt närvara på det sättet, förutom vid det inledande mötet där processledaren alltid är med.

Inom projektet ska handledarutbildningar erbjudas för de arbetsplatser som tar emot praktikanter. Handledarna ska erhålla en skräddarsydd utbildning i syfte att möta och handleda ungdomarna på bästa sätt, bland annat genom ökade kunskaper avseende jämställdhet, tillgänglighet och ickediskriminering.

Under projektets gång har en "Må bättre"-grupp skapats i syfte att få individer att må bättre genom mindfulness. Gruppen processleds av projektets kurator, med stöd från en av processledarna. Gruppen utgår från ett online-program som utarbetats av Mindfulnesscenter som innehåller tio övningar (som tar ungefär 15 minuter totalt). Må bättre-gruppen träffas en gång i veckan. Hemma ska deltagaren sedan genomföra en övning fem till sex dagar per vecka. I konceptet ingår det också att skriva dagbok efter varje övning utifrån individens upplevelser (kroppsförnimmelser, tankar, känslor och beteenden). Syftet med övningarna är att öka individens medvetenhet, fokusering och självkänedom.

5.2 Metodutveckling och framgångsfaktorer i metoden

Intervjuerna med projektpersonalen (processledarna för de olika spåren, kurator, handläggare på Arbetsförmedlingen samt projektledare) visar att arbets sättet och metoden under projektets gång har förändrats och utvecklats. Samtliga informanter påpekar att målgruppen som ingått i Moving on har varit svår i den bemärkelsen att många av dem står långt ifrån arbetsmarknaden. En relativt stor andel av deltagarna har en diagnostiserad funktionsvariation och/eller mår psykiskt dåligt (depression, ångest/panikångest, social fobi). Att den faktiska målgruppen stod betydligt längre ifrån arbetsmarknaden än den planerade innebar att projektet var tvungna att förändra arbets sättet och metoden för att bättre matcha individernas individuella behov och förutsättningar. En del som snabbt kom att förändras i projektet var spår. Projektpersonalen insåg att målgruppen var i behov av insatser från samtliga spår, och därav blandades aktiviteter från samtliga spår inom gruppverksamheten.

Förutom att bredda tillgången på aktiviteter för deltagarna (från samtliga spår), skedde en del förändringar vad gäller projektpersonalens förhållningssätt till projektdeltagarna. Processledarna och kuratorn uppger att många i målgruppen har behövt ett ökat individuellt stöd, exempelvis i form av mer coaching, ökat motivationsarbete samt att individernas arbete med personlig utveckling skett utifrån ett anpassat tempo.

Det ökade stödet har också innefattat att påminna individerna inför aktiviteter de ska ta del av, praktik och individuella samtal (exempelvis genom sms och samtal) samt att vara tydlig i kommunikationen med ungdomarna. Handläggaren på Arbetsförmedlingen anser att det utifrån ett tillgänglighetsperspektiv är positivt att personalen på Moving on har möjlighet till sms-kontakt med ungdomarna (vilket inte är möjligt på Arbetsförmedlingen). Personen i fråga menar att det i vissa fall är lättare för personalen att få tag i projektdeltagarna via just sms. Sms-kontakten kan dessutom innebära en trygghet och ökad inkludering för de individer som av någon anledning inte klarar av den traditionella telefonkontakten.

Projektpersonalen uppger att arbetet med att bygga upp en trygghet hos deltagarna har varit viktig för stora delar av målgruppen. Att få individerna att känna sig trygga kan exempelvis innebära att inte pusha en individ med social fobi att delta i gruppverksamheten innan denna anses redo för det. Studiebesök på andra orter (exempelvis Göteborg och Malmö) har visat sig vara mindre attraktiva aktiviteter då flera av ungdomarna inte känner sig trygga i att vara borta en hel dag utifrån sin psykiska ohälsa. Projektpersonalen har därav anordnat fler studiebesök och aktiviteter i närområdet.

Trygghetsarbetet har också handlat om att vara tillgänglig för de individer som mår väldigt dåligt. En av processledarna uppger att ungdomarna ibland har kunnat ringa på kvällen/helger för att de akut har behövt prata med någon. Processledaren uppger att det är viktigt att vara tillgänglig även under "obekväma arbetstimmar" (även om det såklart finns en gräns), då panikångestattacker, psykisk ohälsa, med mera är ett faktum under

dygnets alla timmar. Även projektets kurator uppger att projektet har haft ett "24-tim-marsperspektiv". Att vara tillgänglig för individerna på detta sätt tror vi är en av anledningarna till att ungdomarna i projektet känner sig sedda (se kapitel 6.2).

En annan del som projektgruppen lyfter fram som positiv och som har utvecklats i projektet är graden av individanpassning, där flexibiliteten är ett viktigt förhållningssätt för att en individuell anpassning ska kunna göras (både individuellt och i grupp). Informanterna uppger att vissa projektdeltagare inte har velat ingå i gruppverksamheten, men har vid senare tillfälle gjort det ändå då projektgruppen har anpassat deras deltagande utifrån deras förutsättningar. Ett exempel på en sådan anpassning skedde vid en föreläsning där en av projektdeltagarna hade svårt att sitta still och lyssna (på grund av sin ADHD), och fick då i uppgift att stå upp och ta anteckningar, vilket var till stor hjälp för denna individ. Processledarna uppger också att flexibiliteten vad gäller innehållet på en föreläsning/aktivitet måste vara stor (detta då gruppens konstellation och dynamik förändras av individernas in- och utflöde i projektet). I vissa fall uppger processledarna att de har tänkt föreläsa/diskutera ett visst ämne, men har sen insett att individerna inte har haft ett behov av det, och har då fått ändra om innehållet/strukturen/upplägget på föreläsningen/aktiviteten. Två av processledarna uttrycker sig följande:

Det vi fyller gruppverksamheten med är föränderlig. Vi måste anpassa innehållet efter dem som är med.

Ibland när man har startat upp en grupp så har de inte varit mottagliga för innehållet. Då får man se till att ändra på det så att det är bättre anpassat efter gruppen.

Vi utvärderare uppfattar att projektgruppen har haft fria tyglar att testa olika aktiviteter, modeller och metoder vilket vi tror är en av anledningarna till att individanpassningen har blivit så pass hög. En av processledarna uppger att detta utrymme har lett till en ökad kreativitet. Målet i projektet har varit att hitta metoder som ger resultat för ungdomarna, och då är det en förutsättning att få kunna testa olika saker.

Den tidigare nämnda Må bättre-gruppen är ytterligare ett exempel på aktiviteter som skapats för att anpassa verksamheten till den faktiska målgruppen. Projektets kurator poängterar att det fanns en grupp som mådde väldigt dåligt och som var i behov av att minska exempelvis ångest, stress och oro, där Må bättre-gruppen var ett försök till lösning på det. Projektets egna utvärderingar visar att deltagarna i Må bättre-gruppen är nöjda och att de har tagit till sig av innehållet. Förhoppningarna är att denna grupp kommer fortgå även efter projektets slut.

På frågan vilka de främsta lärdomarna/resultaten som informanterna tar med sig nämndes bland annat:

- Att kunna vara föränderlig i sitt arbetssätt och tankesätt vad gäller aktiviteter och metoder

- Att kunna erbjuda trepartssamtal för att öka transparensen i arbetet med individen
- Ge individen flera chanser (det är mänskligt och tillåtet med "misslyckanden")
- Ha tålamod med målgruppen
- Vara uppmärksam på de individer som mår väldigt dåligt och säkerställa en kontinuerlig uppföljning med dessa

På frågan om det är något som har fungerat mindre bra i projektet är det en aspekt som är återkommande, och det är lokalerna som Moving on har bedrivit sin verksamhet i. Informanterna menar att lokalerna inte är speciellt tillgängliga då ungdomarna exempelvis måste anmäla sig i receptionen på utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen samt att det inte finns möjlighet att äta lunch på Moving on (av säkerhetsskäl). Personalen menar att det hade varit betydligt mer välkommande om deltagarna fritt kunnat flöda in och ut i lokalerna, och dessutom kunna spendera så mycket tid de vill där utan att behöva gå iväg för att exempelvis äta.

En annan del som lyfts fram är att det hade varit bra att ha en projektadministratör på plats från början. Det påpekas att det administrativa arbetet inom projektet har varit stort, och innan administratören var på plats tog detta tid från det operativa arbetet med ungdomarna.

Sammantaget har Moving on kontinuerligt arbetat med att utveckla arbetssättet och förhållningssättet i projektet samt arbetat fram metoder som lett till positiva resultat för ungdomarna. Vi uppfattar att aspekterna nedan är projektets främsta framgångsfaktorer vad gäller metoden och arbetssättet:

- **Flexibla och dynamiska i tillvägagångssättet.** Projektgruppen har både lyssnat på målgruppen och varit uppmärksamma genom observationer när arbetssättet inte har fungerat för en viss grupp/individ. När förutsättningarna ändrats, eller ny kunskap om målgruppen har tillkommit, har projektet inte dragit sig för att utveckla och förändra sina metoder och arbetssätt.
- **Hög grad av individanpassning.** Projektet har i stor utsträckning arbetat utifrån individernas individuella behov och förutsättningar (även i gruppverksamheten). Att kunna individanpassa gruppaktiviteter ser vi som en stor framgångsfaktor. Då flera av individerna har uppgett att de känner ett socialt utanförskap kan deltagandet i gruppverksamheten bidra till en ökad känsla av delaktighet. Projektpersonalen uppfattar att det är viktigt för individerna att få vara i ett sammanhang och träffa andra (samtidigt som gruppaktiviteter också är mer resurseffektivt). Vi uppfattar att individanpassningen i projektet dessutom har öppnat upp för en bredare målgrupp – projektet arbetar med att tillgängliggöra innehållet för individer med olika behov och förutsättningar.
- **Multikompetent team.** Det multikompetenta teamet har varit värdefullt utifrån att projektdeltagarna har kunnat tillgodogöra sig olika former av stöd. Exempelvis

har de elever som varit intresserade av studier kunnat vända sig till projektets studie- och yrkesvägledare (även om denna funktion har varit mindre aktivt under projektets slutfas på grund av en hög arbetsbelastning i det ordinarie arbetet). Deltagarna i projektet har också haft tillgång till en handläggare på Arbetsförmedlingen. Projektgruppen har själva uttryckt att teamet har lett till ökade kunskaper om varandras områden, samtidigt som det har inneburit en trygghet i att teamet har en stor tillgång på olika kompetensområden. Det multikompetenta teamet tror vi också har gett en ökad trygghetskänsla hos individerna och varit bra utifrån ett tillgänglighetsperspektiv (att slippa ta sig mellan olika verksamheter för att få stöd).

- **Uthållighet och långsiktighet.** Vi uppfattar att projektet har en hållbar strategi som fokuserar på individen utifrån ett långsiktigt perspektiv. Projektet följer individen från start till mål och tar ett helhetsgrepp om deltagarens utmaningar, vilket bidrar till att det skapas handlingsutrymme och egenmakt för individen. Det är även av stor betydelse att följa projektdeltagarna under hela processen och inte släppa dem för tidigt för att på så sätt minska risken för att individen "faller tillbaka".
- **Låga trösklar och motivationshöjande insatser.** Projektet har som sagt arbetat med en målgrupp som står långt ifrån arbetsmarknaden. I vissa andra projekt (med liknande målgrupper) har vi utvärderare uppfattat att deltagarna får vara med om de uttrycker en egen vilja i att medverka. Detta synsätt kan dock vara problematiskt utifrån att vissa deltagare kanske inte har kommit till insikt om att de kan/vill vara med. Vi utvärderare uppfattar att individer med psykisk ohälsa och/eller med funktionsvariationer oftast inte är omotiverade, utan att det snarare handlar om brist på självförtroende och förmåga att ta sig ur sin situation. Vi uppfattar att Moving on istället har haft ett stort fokus på motivationshöjande insatser, även till de individer som kanske vid ett första möte ställt sig negativa till att delta. Att jobba med motivationshöjande insatser menar projektet också måste ske utifrån ett individanpassat förhållningssätt. Det handlar exempelvis om att formulera mål och tillvägagångssätt utifrån individen och involvera denna i sin personliga utveckling.
- **Tillgänglighet.** Att vara tillgänglig för individerna även utanför kontorstid tror vi har varit en framgångsfaktor för projektet. Att individerna alltid har haft någon att vända sig tror vi är en av anledningarna till att individerna känner sig sedda, och uppfattar att projektet bryr sig om dem.
- **Att kunna vara prestigelös och samarbeta.** Den sista framgångsfaktor som vi har identifierat i projektet är en prestigelöshet i personalgruppen. Fokus för projektpersonalen har varit att få individerna att nå sina mål/lösa sina problem, även om det har inneburit att andra aktörer har fått tagit över arbetet då de har kunnat erbjuda bättre stöd/hjälpmiddel (exempelvis så hänvisas individer med drogmissbruk oftast till beroendemottagningen). Samverkan mellan projektpersonalen upplevs ha varit bra, exempelvis har processledarna och kuratorn kunnat stötta

och samtala med "varandras" deltagare. Förutom att det gagnar deltagarna underlättar det också om någon i projektgruppen blir sjuk; projektdeltagarna har då möjlighet att få stöttning från någon i projektet som är tydligt insatt i deras situation.

Framgångsfaktorer som presenteras ovan har vi framför allt fått fram genom intervjuer med projektmedarbetarna där vi bland annat har frågat om projektets utveckling, hur arbetssättet under projekttiden har förändrats och vad som har fungerat bra respektive mindre bra. Samtidigt har framgångsfaktorerna också utkristalliserat sig genom observationer och intervjuer som vi utvärderare har gjort med projektungdomarna (se kapitel 6.2).

Vi utvärderare hoppas att framgångsfaktorerna i projektets metod, arbetssätt och förhållningssätt sprids, testas och appliceras på andra verksamheter som arbetar med liknande målgrupper, och att det i sin tur genererar nya kunskaper som kan hjälpa målgruppen att komma i arbete, studier eller närma sig arbetsmarknaden.

6. RESULTAT

I detta kapitel redogör vi för deltagarnas upplevelser av Moving on samt för projektets sammantagna resultat i förhållande till uppsatta mål och förväntade resultat. Kapitlet innehåller även en analys kring projektets arbete vad gäller de horisontella principerna.

6.1 Enkätanalys projektdeltagare

Moving on:s deltagare har vid inskrivning i projektet fått fylla i en enkät (baslinjemätning). Enkäten omfattar frågor om bland annat individens bakgrund, psykiska och fysiska hälsa och vardagsrutiner. När individen har avslutat insatserna i projektet har personen fått fylla i en utskrivningsenkät. Enkäterna har reviderats vid två tillfällen (enkäterna ansågs framför allt vara för långa, varför de kortades ner).

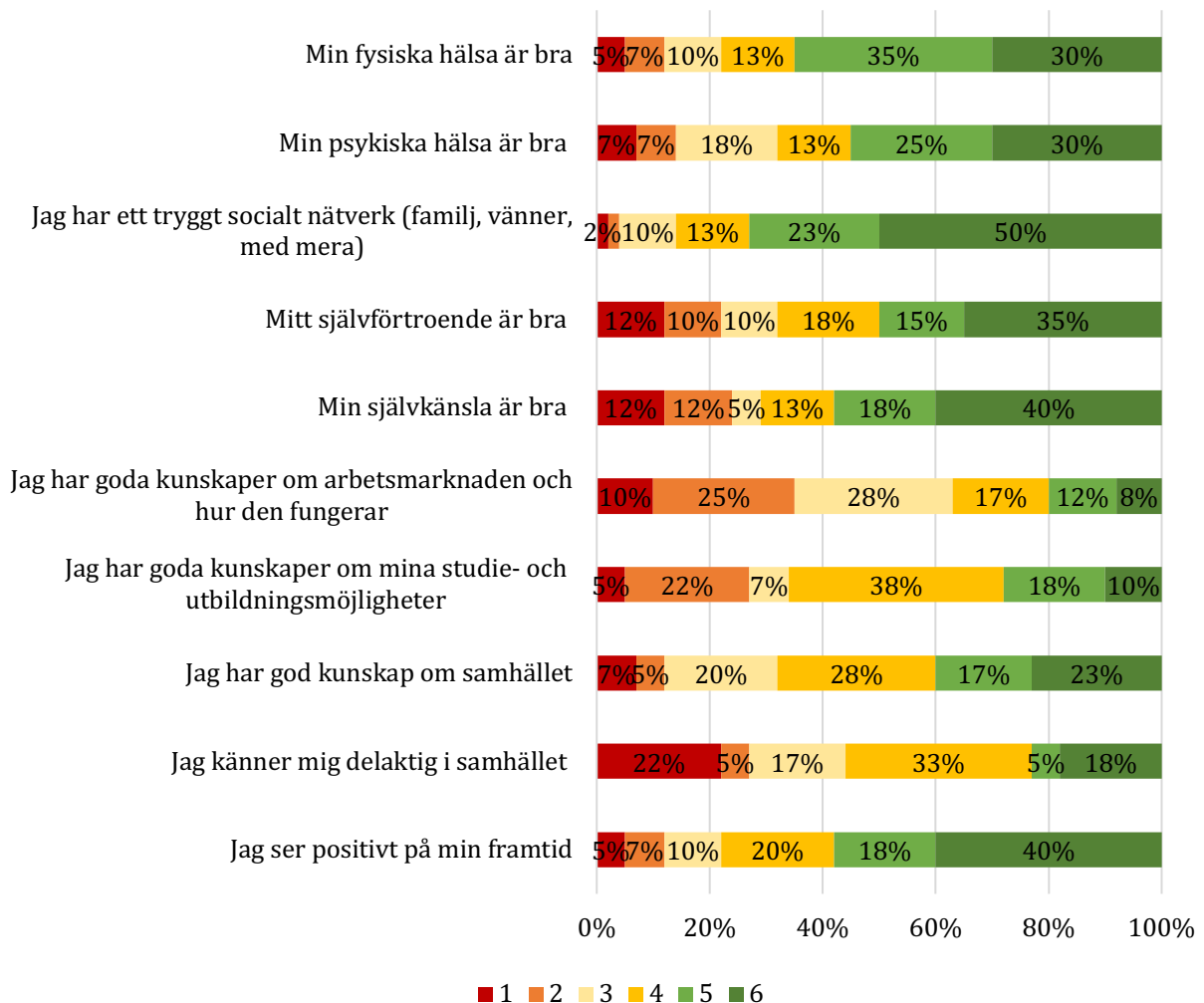
6.1.1 Inskrivningsenkät

Inskrivningsenkäten har besvarats av totalt 92 individer (av totalt 258 projektdeltagare), 36 procent av de svarande är tjejer, 62 procent är killar och resterande 2 procent har en annan könsidentitet. Inskrivningsenkäten syftar till att ge projektet information om individernas utgångsläge och mäta eventuella effekter som uppstår av projektet. Av de som svarat är 2 procent mellan 15–17 år, 55 procent är mellan 18–20 år, och 43 procent har uppgett att de är 21 år eller äldre.

På frågan hur respondenterna kom i kontakt med projektet uppgav flest personer att det var via ekonomiskt bistånd eller Arbetsförmedlingen. Individerna har också fått kontakt med projektet genom handläggare på arbetsmarknadsenheten, studie- och yrkesvägledare, BUP, ungdomsmottagningen, partner, syskon och föräldrar.

På frågan om vilka förväntningar deltagarna har på Moving on varierar svaren. Det finns vissa respondenter som inte har några förväntningar alls, medan andra vill ha något att göra på dagarna, få hjälp med personligt brev och CV, komma ut i arbetslivet/studier och

förbättra sin psykiska hälsa. Av alla de svar som inkommit uppger flest personer att de vill få hjälp med att hitta ett jobb. I enkäten fick individerna svara på tio påståenden utifrån hur de upplevde sin situation just då (1 = Instämmer inte alls, 6 = Instämmer helt och hållet). Resultatet fördelade sig enligt följande:

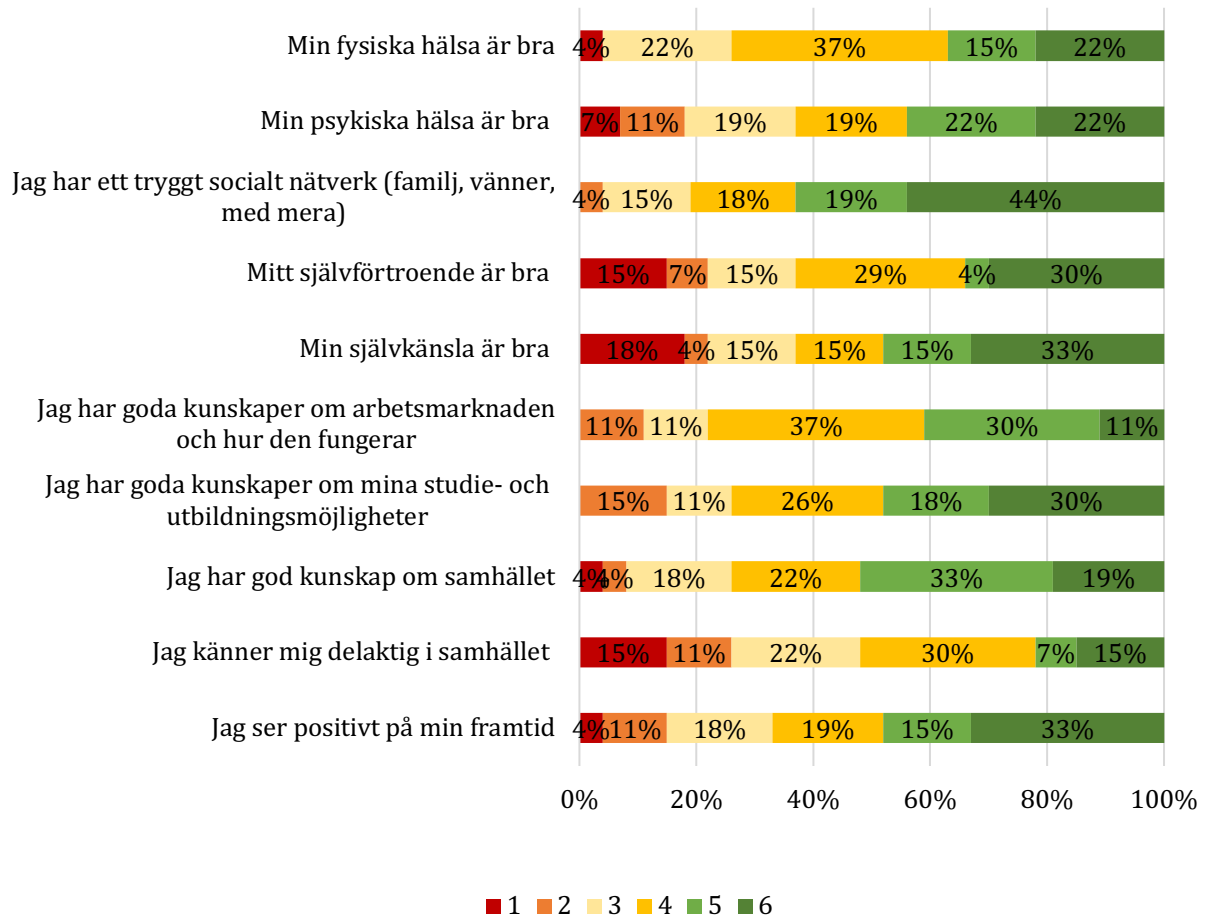

De påståendena som individerna skattat sig lägst inom är "Jag har goda kunskaper om arbetsmarknaden och hur den fungerar", "Jag känner mig delaktig i samhället" och "Jag har goda kunskaper om mina studie- och utbildningsmöjligheter". De påståendena som individerna har skattat sig högst på är "Jag har ett tryggt socialt nätverk", "Min fysiska hälsa är bra" och "Jag ser positivt på min framtid".

6.1.2 Utskrivningsenkät

Utskrivningsenkäten har besvarats av totalt 47 individer, 55 procent av respondenterna är tjejer och resterande 45 procent är killar. Det är en del bortfall i jämförelse med inskrivningsenkäten, men trots det tycker vi att 47 svar är en okej volym (framför allt då vi fått ett stort gensvar på deltagarintervjuerna under projektets gång).

Individerna fick likt inskrivningsenkäten skatta sig på de tio påståendena utifrån hur de upplever sin situation just nu (1 = Instämmer inte alls, 6 = Instämmer helt och hållet). Resultatet för utskrivningsenkäten blev följande:

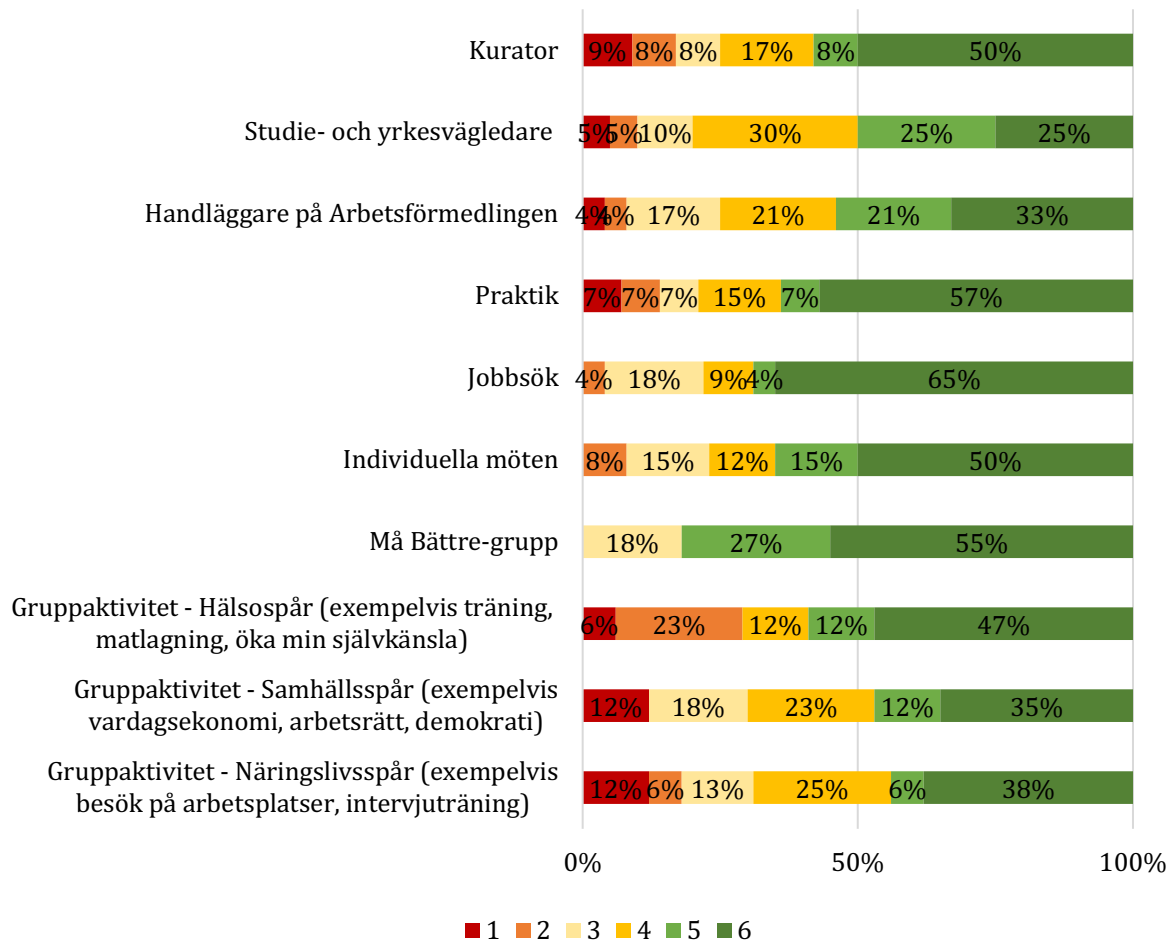

I föregående enkät skattade sig individerna alltså lägst på påståendena "Jag har goda kunskaper om arbetsmarknaden och hur den fungerar", "Jag känner mig delaktig i samhället" och "Jag har goda kunskaper om mina studie- och utbildningsmöjligheter". Här har det skett positiva förändringar vad gäller ökade kunskaper om arbetsmarknaden och om studier, vilket indikerar att aktiviteterna inom projektet som berör områdena har gett effekt. Det är ingen individ som har svaret "Instämmer inte alls" på dessa två påståenden.

Ett annat påståendena som individerna skattar sig högt i är "Jag har ett tryggt socialt nätverk", vilket är bra. Indikatorerna "självförtroende" och "självkänsla" är två områden som vi anser bör arbetas vidare med.

Det har skett en marginell förändring vad gäller individernas upplevelse av ökad delaktighet i samhället. I tidigare PM har vi poängterat att detta är en indikator som projektdeltagarna skattar sig relativt lågt inom, och är ett viktigt område att arbeta vidare med efter projektets slut

Därefter fick respondenterna skatta vilken nytta de haft av Moving on:s olika aktiviteter och personal (1 = Ingen nytta alls, 6 = Mycket nytta). Resultatet för projektets huvudsakliga aktiviteter blev följande:

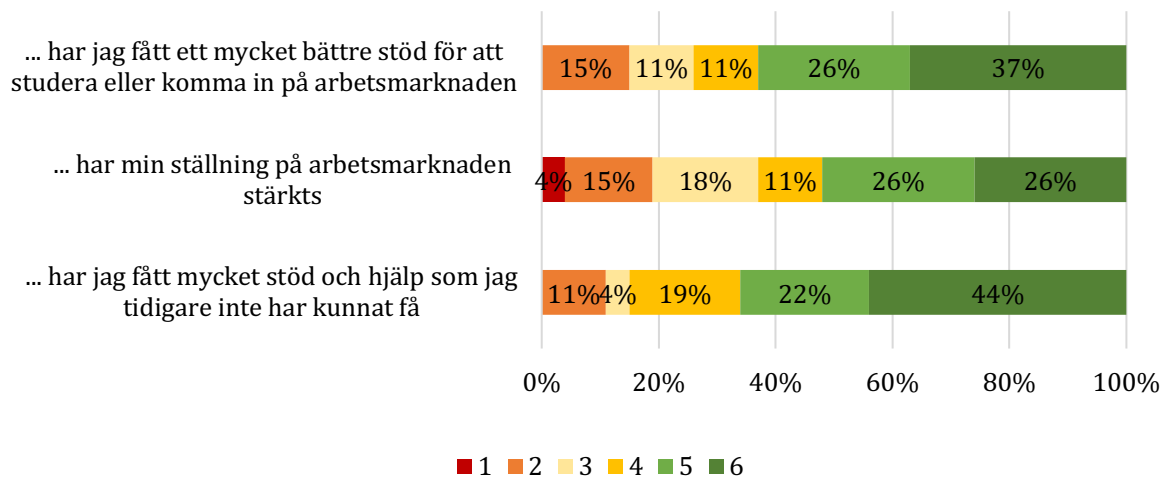

Resultatet i tabellen ovan tycker vi visar på ett positivt resultat. Om vi slår ihop procenten för de tre högre svarsalternativen (4, 5 och 6), så får påståendet med lägst procentsats ändå 69 procent. Det är några individer som inte svarat på alla påståendena då de inte har deltagit på aktiviteten.

På temat vad gäller tillgänglighet, likabehandling och jämställdhet uppfattar respondenterna i mycket hög uträkning att personalen i Moving on behandlar killar och tjejer lika (medelvärde 5,63, där 6.0 är högst) och att bemötandet från personalen är mycket bra (5,44 av 6). Den skriftliga informationen uppfattas också i stor utsträckning ha varit bra. Minst nöjd är respondenterna med tillgänglighet (vad gäller Moving on:s lokaler), något projektpersonalen själva har identifierat som ett minus.

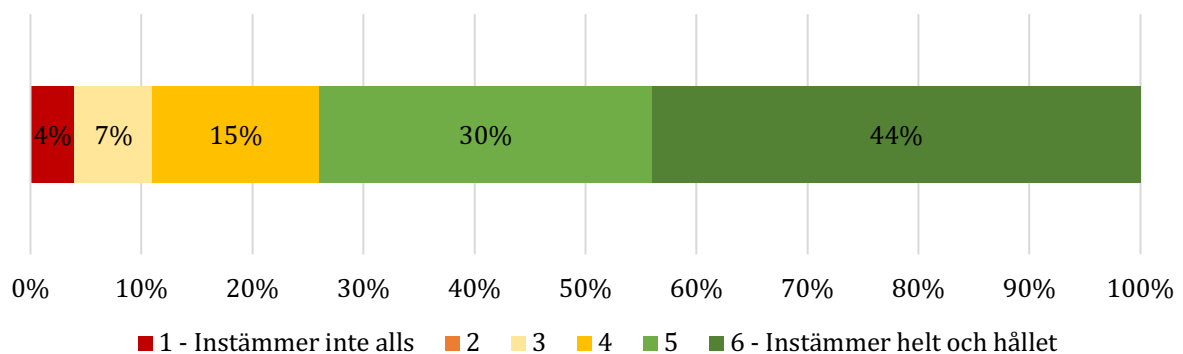

Respondenterna fick också skatta sig själva utifrån följande tre påståenden (1 = Instämmer inte alls, 6 = Instämmer helt och hållet):

Även här tycker vi att resultatet fallit väl ut. Av respondenterna är det 74 procent som har uppgett att de i mycket stor eller ganska stor utsträckning (svarsalternativ 4, 5 och 6) har fått ett bättre stöd för att studera eller komma in på arbetsmarknaden. 63 procent av de svarande har uppgett att deras ställning på arbetsmarknaden i mycket stor eller ganska stor utsträckning har stärkts, medan 85 procent har svarat att de i mycket stor eller ganska stor utsträckning har fått stöd och hjälp som de tidigare inte kunnat få. Detta visar att Moving on på ett bra sätt har tillfört en stor nytta för individerna!

Till sist fick respondenterna uppge vad deltagandet i Moving on betytt för dem, detta utifrån frågan: "Moving on har i sin helhet betytt mycket för mig". Resultatet fördelade sig enligt nedan. Som synes är det 89 procent av individerna som upplever att Moving on i mycket stor eller ganska stor utsträckning har betytt mycket för dem.

6.2 Intervjuer med projektdeltagare

Under genomförandefasen har vi utvärderare intervjuat flertalet projektdeltagare i syfte att fånga deras uppfattningar av Moving on:s arbete, samt identifiera vilka eventuella effekter projektet har haft på deltagarna. Vi har intervjuat sammanlagt 34 individer till våra tidigare publicerade PM, och inför slutrapporten intervjuades ytterligare 11 personer, vilket ger total 45 informanter (jämn könsfördelning).

6.2.1 Deltagarnas bakgrund

Projektdeltagarnas bakgrund varierar i viss utsträckning, men arbetslöshet, sjukskrivning och/eller psykisk ohälsa är huvudsakliga orsaker till medverkan i projektet. Precis som vi beskriver i metodkapitlet är det en stor andel av ungdomarna som mår psykiskt dåligt. Informanterna uppger i intervjuerna en psykisk påfrestning av att inte ha någon sysselsättning, och att det sociala utanförskapet förvärrar situationen. Samtliga individer som vi tar intervjuat är väldigt glada och tacksamma över att ha kommit i kontakt med projektet då de fått något meningsfullt att göra.

Vid genomförandet av intervjuerna har deltagarna medverkat olika lång tid i projektet. Några av dem har varit med i några veckor, medan andra har avslutat sitt projektdeltagande och gått ut i arbete/studier. Anledningen till detta är att vi utvärderare har velat fånga individens uppfattningar i olika skeden i projektet, bland annat då det kan vara svårt för en individ att påminna sig om den egna uppfattningen om projektaktiviteter och innehåll rätt långt tillbaka i tiden.

6.2.2 Uppfattningar om arbetssättet i Moving on

Det går att utläsa från enkäterna att respondenterna överlag är nöjda med Moving on:s arbetssätt. Denna bild förstärks ytterligare i intervjuerna, där den övergripande uppfattningen av Moving on:s arbetssätt är mycket positiv. Deltagarna uppfattar till stor del att projektet arbetar för att de ska komma i jobb eller studier, samt att arbetet sker på ett individanpassat sätt. Projektpersonalen vittnar om att de i så stor utsträckning som möjligt arbetar utifrån individernas individuella förutsättningar och behov, något projektungdomarna bekräftar att dem gör. Flertalet ungdomar nämner att de har fått ett personligt stöd, och att projektet har hjälpt dem utifrån deras önskemål, behov och förutsättningar.

Samtliga informanter har fått frågan på vilket sätt Moving on arbetar för att de ska komma i arbete, studier eller närma sig arbetsmarknaden. Informanterna nämner bland annat att de varit behjälpliga i att skriva CV och personligt brev, motivera dem till att söka jobb/studier, att de har hjälpt till att hitta praktikplats/arbete som är anpassat efter individens förutsättningar, och att de har bidragit till bättre struktur och rutin i vardagen. I de senaste intervjuerna som genomfördes inför slutrapporten uttryckte sig några av informanterna såhär:

Jag fick hjälp med att sätta upp tydliga mål och hur jag ska göra för att nå dit. Innan hade jag inte verktygen för att skaffa mig ett jobb, men det har jag fått nu genom information om arbetsmarknaden från Moving on.

Moving on är okomplicerat. Det har varit tydligt från början vad jag kan förvänta mig av dem och vad de förväntar sig av mig. Personalen är väldigt hjälpsamma och ser till att stötta en utifrån de önskemål man har.

Moving on lägger ner tid på mig, de hjälper mig på ett noga sätt att exempelvis söka jobb, skriva CV och öva inför intervjuer. Jag upplever att jag inte fått möjlighet till denna hjälp förut på exempelvis Arbetsförmedlingen.

Moving on har till skillnad från andra myndigheter jag varit på, hjälpt mig med många olika delar för att komma i jobb, det har inte bara handlar om att skriva CV.

6.2.3 Individuella samtal och gruppverksamhet

Det individanpassade stödet är som tidigare nämnt en viktig del av Moving on:s metod, och projektet erbjuder både individuella samtal och/eller gruppverksamhet. De aktiviteter som sker i grupp anpassas och formas efter individerna som deltar, och projektet är noggranna med att deltagandet i gruppverksamheten sker utifrån individens förutsättningar och behov. Då individerna har olika målsättningar med deltagandet i projektet (exempelvis att komma i arbete eller förbättra det psykiska välmåendet) är det bra att projektet anpassar gruppverksamheten utefter vilka individer som ingår i den.

Några av de individer som vi har intervjuat genom projektiden har "bara" haft individuella samtal. Varför individerna inte har deltagit i gruppverksamheten är olika, men vanliga anledningar är att de inte klarar av att vara i grupp på grund av psykisk ohälsa, social fobi eller att de inte har haft ett behov av de aktiviteter som gruppverksamheten omfattar. Projektpersonalen försöker alltid att motivera individer som bara går på individuella samtal att delta i gruppverksamheten, dels då de får träffa andra ungdomar som är i samma situation, dels får de "träna" på de situationer de uppfattar är svåra. Några av de personer som vi har intervjuat hade från början inte tänkt att vara med i gruppverksamheten, men valde senare att testa. Övervägande delen av dessa informanter uppger sig vara glada över att de gick med i gruppverksamheten då det bland annat har stärkt självförtroendet och den sociala kompetensen. En av individerna sa såhär:

Gruppaktiviteterna har gjort att jag vågar prata mer med människor jag inte känner. Det är betydelsefullt för mig då jag tycker sociala sammanhang kan vara väldigt påfrestande och jobbiga.

Projektdeltagarnas uppfattningar om vilka aktiviteter som har genererat nytta för dem varierar. Några av de aktiviteter som lyfts fram är träning, studiebesök på arbetsplatser, kuratorsamtal. Vi uppfattar också att deltagarna anser att helheten och kombinationen av aktiviteterna är bra då det ger ett helhetsgrepp om individens situation. Det har skapat en mer meningsfull vardag!

Samtliga informanter har också fått frågan om det är någon aktivitet, eller något annat i projektet, som skulle kunna bli bättre. Det är få individer som lyfter fram att någon aktivitet har varit mindre bra, men poängterar att egenvärdet i att delta i vissa aktiviteter är större eller mindre. En idé som en projektdeltagare har lyft fram är att projektet i större

utsträckning borde göra studiebesök på arbetsplatser som kräver en eftergymnasial utbildning, eftersom jobb som kräver högre studier kan leda till att fler individer blir motiverade till att studera. I de senaste intervjuerna sa några av ungdomarna såhär:

Nu har vi jobbsök en gång i veckan. Jag hade velat utöka detta tillfälle till två gånger i veckan. Jag söker mer jobb på Moving on än jag gör hemma.

Jag tycker det är tråkigt när vi är få deltagare som medverkar i gruppen, vilket det har varit från och till. Det är väl egentligen inget projektet kan göra något åt, men jag tycker det är roligare när vi är fler då det ofta blir en bättre diskussion.

Jag hade velat få mer information om studier, och de valmöjligheter som finns inom det.

6.2.4 Deltagarnas psykiska och fysiska hälsa

Resultatet från intervjuerna visar att både den psykiska och fysiska hälsan generellt sätt har stärkts hos deltagarna, dock i varierande omfattning. Med tanke på att vi har intervjuat deltagarna efter olika lång tid i projektet är det förklarligt att effekterna varierar. Dessutom ser deltagarnas psykiska och fysiska förutsättningar olika ut när de kliver in i projektet, vilket påverkar utfallet.

Intervjuerna visar att projektet har genererat positiva effekter avseende den fysiska hälsan, bland annat genom att deltagarna upplever att de orkar mer, att konditionen har blivit bättre och att de har blivit starkare. Flera av informanterna poängterar dessutom att motivationen till att träna har blivit större. Några av de individer som vi har intervjuat uppger att de innan projektet nästan aldrig tränade, och uppger att de numera tränar regelbundet. Utifrån de intervjuer som genomförts under genomförandefasen har vi utvärderare uppfattat att behovet av träningsaktiviteter har varit stort hos deltagarna, något som projektet också har uppmärksammat och därav erbjudit olika typer av fysisk aktivitet. Projektet har även erbjudit aktiviteter som exempelvis matlagning, information om kost och hälsa och deltagande i aktiviteten Hjärnstark.

De intervjuade projektdeltagarna vittar också om förändringar vad gäller det psykiska välmåendet. Dessa tar sig i uttryck på olika sätt, men några av de aspekter som nämns är minskad stress, positivare framtidstro, ökat självförtroende och ökad självkänsla. I de senaste intervjuerna uttryckte några av ungdomarna sig på följande sätt:

Jag känner mig mindre stressad nu när jag kommit igång med att söka jobb. Det har gjort att jag ser mer positivt på framtiden.

Innan jag var med i Moving on var jag stressad över min framtid. Nu när jag har dem att gå till känner jag mig mer lugn och fokuserad på vad jag ska göra.

Jag har bara varit med i Moving on i tre veckor, trots det känner jag att jag mår bättre. Känner mig gladare nu när jag har något att göra om dagarna.

Min självkänsla har blivit bättre. Jag tror mer på mig själv och att jag klarar av saker. Moving on hjälpte mig få praktik som sen ledde till jobb.

Jag mår mycket bättre. Jag är övertygad om att jag inte hade klarat mig lika bra som jag gjort i livet utan Moving on:s hjälp.

Det finns de individer i projektet som lider av stor psykisk ohälsa, och projektet försöker hjälpa dessa regelbundet genom exempelvis samtal med processledare och kurator, och/eller deltagande i Må bättre-gruppen. I vissa fall är individerna även diagnostiserade med en eller flera funktionsvariationer. Dessa individer är såklart i behov av mer omfattande insatser från projektet, där medlemmar i projektgruppen upplever att det har funnits ett behov av ytterligare en kurator.

6.2.5 Deltagarnas upplevelser av praktik

I projektet finns det som sagt möjlighet för individerna att göra praktik. Övervägande delen av de vi intervjuat som gjort praktik upplever den som positiv, dels utifrån att de har fått ny arbetslivserfarenhet, dels då de fått referenser till framtida potentiella arbetsgivare.

Effekterna av praktiken varierar för de olika individerna, några av de aspekter som nämns är stärkt självförtroende och självkänsla, ökade kunskaper inom den specifika branschen och att praktiken i förläggningen har lett till jobb. Vi tycker det är viktigt att poängtera att praktikanterna har haft olika målsättningar med sin praktik, och det har således inte varit ett mål att alla som gjort praktik ska få ett jobb efter det. För några av de individer där praktiken inte har lett till någon anställning lyfter de fram andra positiva aspekter och effekter av praktikgenomförandet.

Resultatet från intervjuerna visar att ungdomarna som gjort praktik uppskattar stödet de fått från projektet. Processledaren för Näringslivsspåret har under projektet haft en nära dialog med både praktikhandledare och praktikanter (treparsamtal) för att säkerställa att praktiken går bra, att individen når uppsatta mål samt att det sker en personlig utveckling. Trepartssamtalen är ett moment som i stor utsträckning har uppskattats av både praktikanter och praktikhandledare.

6.2.6 Sammanfattade reflektioner

Sammantaget ger de deltagare vi intervjuat en väldigt positiv bild av Moving on, och de själva är i stor utsträckning nöjda med verksamheten de tagit del av. En del som framkommit i samtliga intervjuomgångar är att flertalet individer upplever att personalen ser dem och upplever att de bryr sig om dem på ett annat sätt än vad andra verksamheter gjort (exempelvis Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan).

Resultatet från intervjuerna visar att övervägande delen av informanterna upplever att livssituationen har påverkats i en positiv riktning i och med deltagandet i Moving on. Förändringar vad gäller individernas livssituation rör sig om allt från att de har fått jobb och känner en ökad meningsfullhet i vardagen, till att de mår bättre fysiskt eller vågar prata mer med människor som de inte känner.

6.3 Projektets måluppfyllelse

Nedanstående tabell syftar till att ge en bild av det slutliga utfallet avseende projektets måluppfyllelse. De siffror som presenteras i tabellen är från sista februari 2019.

Mål	Indikator och målvärde	Kommentar kring måluppfyllelse
Projektet ska bidra till att unga kvinnor och män kommer i studier, i arbete eller närmare arbetsmarknaden.	Minst 60 % av ungdomarna har gått vidare till arbete, studier eller annan insats via exempelvis Arbetsförmedlingen direkt efter avslut i projektet.	Projektmålet är uppnått. Av de 258 individer som varit inskrivna i projektet har 32 % börjat arbeta och 26,5 % har börjat studera (totalt 58,5 %). 41,5 % har gått till andra insatser.
	Minst 50 % av projektungdomarna som erhåller praktik inom näringslivet skall vara av utländsk härkomst och/eller ha funktionshinder.	Projektmålet är uppnått. Totalt sett har 92 individer erhållit en praktikplats (både inom kommunal förvaltning och externa arbetsgivare). 20 % av dem är av utländsk härkomst och 42 % har en funktionsvariation, det vill säga totalt 62 %.
	Minst 25 % av ungdomarna som går vidare till studier efter projektets avslut skall välja otraditionellt.	Detta projekt mål går inte att bedöma. Övervägande delen som går vidare till studier läser upp grundämnena (gymnasieskolan).
	Minst 40 % av ungdomarna väljer att praktisera inom otraditionella yrken (Exempel: killar: vård/omsorg, handel, förskola, tjejer: teknisk inriktning).	Projektmålet är inte uppnått. Av de 87 individer som erhållit en praktikplats har 23 % valt mer otraditionella yrken.
Ökade möjligheter för unga att komma in på arbetsmarknaden genom utvecklande av nya metoder och ett breddat utbud av insatser för unga.	Nya metoder har tagits fram och används.	Projektmålet är uppnått. Projektet har tagit fram och utvecklat nya metoder och arbetssätt. Exempel på detta är Må bättre-gruppen, spåren samt ett utvecklat individuellt anpassat stöd.
	Insatsutbudet för ungdomarna har breddats.	Projektmålet är uppnått. Insatsutbudet i projektet har breddats, exempelvis erbjuds flertalet hälsoinsatser, såsom matlagningskurser, yoga och klättring. Projektet deltar på mässor och gör fler studiebesök på arbetsplatser. Projektet har även breddat utbudet av praktikplatser genom att inkludera näringslivet i större utsträckning.

	Ungdomarna upplever att de får bättre stöd.	Projektmålet är uppnått. Utifrån enkäter och intervjuer som genomförts med ungdomar upplever många att de har fått ett bättre stöd. I enkäten uppger närmare 89 % att de har fått hjälp från Moving on som de tidigare inte kunnat få. I intervjuerna anser samtliga individer att de fått ett bättre stöd än vad de tidigare fått.
Förbättrad hälsa hos projektungdomarna.	75 % av alla ungdomarna upplever förbättrad hälsostatus (fysisk eller psykisk).	Projektmålet är uppnått. Utifrån de individer som har intervjuats samt besvarat enkäten upplever ungefär 80 procent att hälsostatusen har förbättrats (framför allt det psykiska välmåendet).
Projektungdomarna har bättre framtidsutsikter och upplever framtiden mer positiv än innan projektet.	90 % av projektungdomarna uppger att deras framtidstro har ökat.	Projektmålet är uppnått. Intervjuerna visar att många av informanterna har fått en ökad framtidstro. I enkäten har 85 % uppgett att de har en god eller mycket god framtidstro.
	75 % av ungdomarna uppger att de har fått ökad kunskap om samhället.	Projektmålet är uppnått. Enkäten visar att 92 % har god eller mycket god kunskap om samhället. I intervjuerna framkommer det också att de har fått mer kunskaper om samhället.
	65 % av ungdomarna ska uppleva ökad delaktighet i samhället.	Projektmålet är delvis uppnått. Ungefär 60 procent upplever ökad delaktighet i samhället (något som framförallt framhålls av de som fått jobb eller börjat studera). Vi upplever att det finns ett behov av att jobba vidare med att öka delaktigheten i samhället för ungdomarna.
	Ungdomarna upplever ökat självförtroende.	Projektmålet är delvis uppnått. Resultatet från intervjuerna visar att självförtroendet har stärkts. Enkäten visar på marginella förändringar. Våra utvärderingar indikerar att självförtroendet och självkänslan är lägre hos tjejer. Detta är något vi uppfattar att ordinarie verksamhet måste arbeta vidare med.
Framgångsfaktorer, samarbetsformer och	Samverkan kring målgruppen har förbättrats mellan involverade organisationer.	Projektmålet är uppnått. Styrgruppsmedlemmar/samverkanspartners uppger en förbättrad samverkan (ex-

metoder som utvecklats och som fungerar implementeras i ordinarie verksamhet efter projektets avslut.		empelvis genom nya kontaktytor har skapats, tätare samverkan, och ökad förståelse för varandras verksamheter).
	Metoder och arbetssätt som fungerar har implementerats helt eller delvis i ordinarie verksamhet.	Projektmålet är uppnått. Projektet kommer delvis implementera metoder och arbetssätt i ordinarie verksamhet (se kapitel 7 i slutrapporten).
	Ett arbetsgivarnätverk har skapats som finns kvar efter projektets avslut som ett verktyg för projektägarens ordinarie ungdomsverksamhet.	Projektmålet är uppnått. Processledaren för Näringslivsspåret kommer behålla kontakten med arbetsgivarna som medverkat i projektet.
Minst 300 ungdomar skall ha deltagit i projektet under projektperioden.	Minst 300 ungdomar skall ha deltagit i projektet under projektperioden.	Projektmålet är uppnått. 246 personer har som sagt varit inskrivna i projektet. Men det är uppskattningsvis ytterligare ett 50-tal personer som tagit del av vissa insatser, men som inte varit inskrivna i projektet (exempelvis har ungdomar från ordinarie verksamhet deltagit på föreläsningarna med juridiskt fokus).
Unga i Näringslivsspåret har etablerat kontakter och fått referenser från arbetsgivare.	Minst 150 ungdomar har haft praktik genom Näringslivsspåret under projektperioden.	Projektmålet är inte uppnått. Hittills har 92 individer erhållit praktik genom Näringslivsspåret. Några av dessa har haft flera praktikplatser (totalt 115 placeringar). Från början skulle projektet nå totalt 400 deltagare, men då projektet mötte en svårare målgrupp justerades målet till 300. Trots detta gjordes inga ändringar vad gäller målet om antal deltagare som haft praktik. Hade en motsvarande nedjustering gjorts hade den inneburit drygt 110 ungdomar i praktik, även det alltså en bit över det faktiska utfallet.
Ungas attityder till arbete har förbättrats.	90 % av ungdomarna som deltar i någon av projektets aktiviteter uppger att de har fått en ökad positiv syn på sina möjligheter på arbetsmarknaden.	Projektmålet är uppnått. I enkäten har 85 % uppgett att de har fått en ökad positiv syn till sina möjligheter på arbetsmarknaden. Många av de deltagare vi intervjuat upplever också det.
Unga som har varit brottsutsatta eller som har befunnit sig i riskzonen för kriminalitet	Minst 100 ungdomar har under projektperioden erhållit juridisk rådgivning.	Projektmålet är inte uppnått. Projektet har försökt få tag i personer som kan erbjuda juridisk rådgivning, men utan framgång. Projektet har däremot genomfört

<p>har fått professionell rådgivning och hjälp.</p>		<p>två föreläsningar på temat. Totalt 40 individer deltog på dessa.</p>
<p>Verksamheten ska vara lika tillgänglig för ungdomar med olika former av funktionshinder som bor i socialt utsatta bostadsområden som för alla andra arbetslösa ungdomar från samma område.</p>	<p>Skriftlig information ska ges på ett lättbegripligt sätt.</p>	<p>Projektmålet är uppnått.</p> <p>Ungdomarna i enkäterna uppfattar i stor utsträckning att den skriftlig information ges på ett lättbegripligt sätt.</p>
	<p>Språksvaga ungdomar erbjuds information på sitt hemspråk, om behov finns.</p>	<p>Projektmålet är uppnått.</p> <p>Behovet av detta har varit lågt. I de enstaka fall där det funnits behov har projektet anlitat en tolk.</p>
	<p>Flera olika informationskanaler används inom projektet utifrån ungdomens individuella behov.</p>	<p>Projektmålet är uppnått.</p> <p>Projektet har använt sig av flera olika informationskanaler för att nå ungdomar, exempelvis via sociala medier, andra verk samma aktörer (ungdomsmottagning, psykiatri, med mera).</p>
	<p>Projektpersonalen ska ha erhållit information och rådgivning från personal på förvaltningen med specialkunskap avseende ungdomar med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.</p>	<p>Projektmålet är uppnått.</p> <p>Projektgruppen har erhållit sådan information och rådgivning genom föreläsningar.</p>
<p>Handledare på deltagande arbetsplatser har fått ökad förståelse och bättre förutsättningar för att hjälpa målgruppen att närma sig arbetsmarknaden.</p>	<p>100 % av handledarna upplever att de fått ökad förståelse av målgruppen.</p> <p>100 % av handledarna upplever att de fått rätt stöd i arbetet med målgruppen och känner sig bättre rustade.</p> <p>Handledarna upplever ökade chanser för målgruppen att integreras i arbetsmarknaden.</p> <p>100 % av handledarna erhåller utbildning i tillgänglighet, jämställdhet och ickediskriminering och har fått ökade kunskaper i detta.</p> <p>Handledarna är mer positivt inställda till att anställa ungdomar med funktionsvariationer.</p>	<p>Projektmålen är delvis uppnådda.</p> <p>Målen vad gäller handledarutbildningen är högt satta (så kallade visionsmål). Då vi inte har intervjuat alla handledare kan vi inte avgöra om 100 procent upplever dessa mål.</p> <p>Vad vi kan säga är att nästan samtliga handledare som vi pratat har fått en större förståelse av målgruppen och upplever att målgruppen har ökat sina chanser att integreras på arbetsmarknaden.</p> <p>Många av handledarna upplever också att de har fått ett bra stöd från projektet vad gäller att ta emot målgruppen och stärka dessa.</p> <p>Vi kan också konstatera att många av handledarna är mer positivt inställda till att ta emot ungdomar med funktionsvariationer och uppmanar andra företag att gå med i detta.</p>

Projektet har förbättrat samverkan mellan viktiga samverkanspartners.	Minst fem ungdomar från övriga Hallandskommuner har deltagit i projektet.	Projektmålet är i det närmaste uppnått. Fyra personer från andra Hallandskommuner har deltagit i projektet (Laholm och Hylte).
	Lärplattformen finns på plats och används.	Detta mål är inte aktuell längre. Policys på kommunen gjorde det inte genomförbart. Projektet arbetar på andra sätt att sprida lärdomar från projektet.
	Projektet har deltagit vid, och själv arrangerat, nätverksträffar, lärandekonferenser, etcetera.	Projektmålet är uppnått. Projektledaren har deltagit på nätverksträffar i regionen med syfte att utbyta erfarenheter och lärdomar. Lärandekonferens har skett i och med slutkonferensen. Projektpersonal har även deltagit i nätverksträffar med övriga Hallandskommuner.
	Lärande och utbyte har skett mellan organisationerna.	Projektmålet är uppnått. Samverkansaktörerna upplever att det har skett ett positivt och givande utbyte mellan organisationerna.

6.4 Horisontella principer

Socialfondsprogrammet innefattar horisontella principer som ska präglade insatserna i projektet. De horisontella principerna utgörs av jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering.

Projektet har på olika sätt arbetat med de horisontella principerna. En stor del i arbetet har varit att involvera projektungdomarna i diskussioner på gruppaktiviteterna. Exempelvis har frågor diskuterats, och föreläsningar genomförts, på teman som HBTQ, diskrimineringsgrunderna, jämställdhet och riksdagsvalet. Flera av de individer som vi har intervjuat uppger att de har diskuterat frågorna och tycker att det har varit intressanta och roliga områden att diskutera i grupp.

En annan del som projektet har arbetat med är att bryta könsstereotypa utbildnings- och yrkesval. Vi ställde frågan till de individer som varit ute på praktik om de uppfattar att projektet har arbetat för att de skulle välja en praktikplats/arbetsplats som inte domineras av det egna könet. Flera av dem uppfattar att så är fallet, och utifrån deras praktikplatser kan vi utvärderare konstatera att flera av dem har varit på en arbetsplats som är typiskt dominerad av annat kön än deras eget. Projektet har också valt att genomföra studiebesök med tjejer på mansdominerade arbetsplatser, och omvänt. Detta har varit mycket uppskattat av projektdeltagarna.

I de individuella mötena och i gruppaktiviteterna har projektpersonalen varit noga med att möta projektdeltagarna utifrån ett jämställt-, icke-diskriminerings-, och tillgänglighetsperspektiv. För projektpersonalen har det inneburit att de möter varje enskild individ utifrån deras behov och förutsättningar, vilket är något som även speglas i intervjuerna med projektdeltagarna.

Projektet har också integrerat de horisontella principerna i arbetet med praktikhandledarna. På handledarutbildningen gavs information och rekommendationer om hur företagen/verksamheterna på ett bra sätt kan möta individer med funktionsvariationer. Av de handledare som vi intervjuat (se tidigare PM) delar samtliga personer bilden av att handledarutbildningen var informativ och givande. Det är flera av dem som nämner att det var lärorikt och viktigt att få information om olika funktionsvariationer som deltagarna i Moving on kan ha, för att kunna möta deras behov och förutsättningar på bästa sätt.

Sammanfattningsvis har Moving on på ett bra sätt arbetat med de horisontella principerna. Medvetenheten i projektgruppen är mycket värt! Att dessutom aktivt jobba med jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering i aktiviteter och övningar är värdefullt inte bara för stunden utan också långsiktigt. Vi rekommenderar projektpersonalen att fundera över det arbetet de har gjort med de horisontella principerna, och framför allt reflektera kring vilka delar som kan och bör lyftas in i ordinarie verksamhet.

6.5 Utvärderingsworkshop

I slutet av februari 2019 höll vi utvärderare i en utvärderingsworkshop med Moving on:s projekt- och styrgrupp. Syfte var att fånga resultat och lärdomar från projektet (utifrån respektive samverkansaktör). Följande frågor diskuterades under workshopen:

- Vad har Moving on genererat för kunskaper hos respektive deltagande organisation?
- Hur vill vi jobba med målgruppen framöver? Framtidsvision?
- Vilka viktiga lärdomar vill vi skicka med till andra projekt?

På frågan om vilka kunskaper/resultat Moving on skapat hos deltagande organisationer framkommer många olika aspekter. En aspekt som vi tycker är intressant och vill lyfta fram är att samverkansaktörerna har fått ökade kunskaper om målgruppen, och även om utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen som driver projektet. Detta är viktigt utifrån att flera av samverkansaktörerna träffar ungdomar i sin vardag, och har kunnat informera om projektet. Samverkansaktörerna poängterar att det är en mer komplex målgrupp som behöver tid, flera chanser, mycket stöttning, bli sedda och att aktiviteterna/stödet är individanpassat.

Flera av samverkansaktörerna uppger att de har fått ökade kunskaper om olika funktionsvariationer, vilket vi anser är bra! Personer i både projekt- och styrgrupp nämner dock att det finns ett fortsatt behov vad gäller kompetensutvecklingsinsatser på området

riktade mot de företag som erbjuder ungdomar praktik. Några av aktörerna tror att det finns en rädsla hos företag att ta emot praktikanter, utifrån att det tar tid och/eller att de inte har kunskap/rutiner för att ta emot praktikanter. Här tycker vi, liksom personerna som deltog på workshopen, att det är viktigt att lyfta fram goda exempel. Vi rekommenderar också projektet att ta fram ett "Handledardokument". Ett sådant dokument skulle kunna innehålla information om vad det innebär att ta emot praktikanter, hur företaget bäst förbereder sig samt goda exempel från företag/organisationer som handlett praktikanter.

På workshopen lyfts det fram att det var bra att projektet breddade målgruppen till att omfatta alla områden i Halmstad (inte bara de områden som är utpekade som socialt utsatta). Projektgruppen har tidigare konstaterat att det är en styrka att fler områden i Halmstad har inkluderats eftersom mixen av ungdomar blir större, och därav även mångfalden i projektet.

Andra kunskaper och resultat som nämns som positiva under workshopen är det multikompetenta teamet, utvecklade metoder och arbetssätt (exempelvis Må bättre-gruppen) att samverka har stärkts mellan de olika aktörerna i projektet samt att både näringsliv och kommunala verksamheter har erbjudit praktikplatser.

Under workshopen nämns det att personalen i Moving on borde ha haft resurser tilldelade (inom ramen för projektet) för att följa upp hur det går för projektdeltagare när de avslutar sin projektmedverkan. Sådana resurser har inte funnits, men projektmedarbetare har ändå jobbat med uppföljning av individerna (men vanligen då utan ersättning). Ett konkret exempel är att några av projektdeltagarna som börjat studera för att få godkänt i grundämnena har fått läxhjälp från projektet.

Då projektet jobbar med en komplex målgrupp finns det en risk för vissa att "falla tillbaka" efter att de lämnat projektet, och för att förebygga det är fortsatt uppföljning och stötningen av individerna viktigt. Utifrån ett strikt ekonomiskt perspektiv är det dessutom betydligt mindre kostsamt att stötta individer på den nivå de kommit upp till (genom sin utveckling i projektet) än att inom projektet hjälpa dem utvecklas till nödvändig nivå. Så att inte säkerställa att det finns upprätthållande (stödande) insatser efter att en deltagare lämnar projektet riskerar att göra all nedlagd tid i projektet ogjord, för faller individen tillbaka utan stöd måste arbetet till stor del börja om från början. Den typen av onödiga kostnader behöver undvikas, och ett resurseffektivt sätt att göra det på är upprätthållande insatser i form av löpande avstämningar och stöd.

På frågan om hur aktörerna vill jobba med målgruppen framöver uppges ett fortsatt fokus på hög individanpassning, se till individernas olika behov och förutsättningar, samt fortsätta prata, aktualisera och jobba med ungdomar med psykisk ohälsa. En annan viktig del att jobba vidare med är relationsbyggande med målgruppen, för att de ska känna en ökad trygghet och känna sig sedda. Då allt fler ungdomar lider av psykisk ohälsa poängterar aktörerna att det är betydelsefullt att fortsätta samverka och vårda befintliga kontakter,

likväl som att bygga ut kontaktnät med andra samhällsaktörer. Projektledaren anser dessutom att det är viktigt att inte konkurrera med andra aktörers verksamhet, utan snarare skapa ett nätverk för att stärka insatserna för målgruppen.

Workshopdeltagarna är överens om att de bör ha ett fortsatt ungdomsfokus framöver, där aktiviteter och insatser riktas till en viss ålder (mellan ungefär 16 och 25 år). Flera av aktörerna har erfarenheter av att arbeta med blandade åldersgrupper, och tycker det är bättre när grupperna är uppdelande (unga, unga vuxna och vuxna).

På frågan om vilka tips/lärdomar projektet vill skicka med till andra projekt nämns ett flertal aspekter, några av dessa är följande:

- Våga testa och förändra arbetssätt och metoder under projektets gång
- Förankra projektet på ledningsnivå och få med rätt kompetens i styrgruppen som dessutom har mandat att påverka och ta beslut
- Ta del av resultat, framgångsfaktorer och lärdomar från andra projekt (behöver inte uppfinna hjulet på nytt)
- Tydlig rollfördelning mellan projektets parter (förslagsvis görs detta i en workshop i början av projektet)
- Ha verksamheten i tilltalande miljöer som lockar ungdomar
- Involvera målgruppen i utvecklingen av projektets verksamhet
- Arbeta med att marknadsföra projektet (framför allt i kanaler där ungdomar vistas)
- Ha inte förutfattade meningar om målgruppen
- Låta personer "misslyckas"
- Jobba aktivt med praktik (inom både kommunal och privat verksamhet).

Vi utvärderare tycker att workshopen visar att projekt- och styrgrupp har lärt sig mycket om målgruppen och om varandras verksamheter, vilket vi tror har gynnat samverkan (de vet exempelvis vem de ska kontakta i en specifik fråga). På workshopen dök det dock upp lite frågetecken vad gäller implementering. Projektet avser att ta fram ett implementeringsdokument där det tydligt ska framgå vilka delar som implementeras in i verksamheten, och hur uppföljningen ska gå till. Just dessa frågor behandlar vi i nästa kapitel.

7. IMPLEMENTERING

Implementering är den process som gör att nya metoder och arbetssätt införlivas i en verksamhet. Implementeringen ska säkerställa att metoderna används så som det var avsett, och med varaktighet. Moving on har sedan projektets start haft som mål att implementera utvecklade metoder/kunskaper/förhållningssätt i ordinarie verksamhet.

Moving on:s projektledare uppger att det pågår en omorganisering på utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen (som drivit projektet), vilket kommer medföra att den personella konstellationen som jobbat med målgruppen kommer upphöra i sin nuvarande form (det multikompetenta teamet kommer att splittras). Projektledaren konstaterar att

projektpersonalen kommer plocka med sig de insatser/metoder i projektet som har fungerat bra in i de ordinarie teamen (anställningsteamet, träningsteamet och jobb- och kunskapstorget), exempelvis kommer Må bättre gruppen finnas kvar. Då omorganiseringen i skrivande stund inte är klar är det vissa i projektpersonalen som är osäkra på vilket team de kommer tillhöra.

Projektpersonalen uppger att Moving on har genererat många nya kunskaper som de kommer bära med sig in i ordinarie verksamhet. Dock uppger stora delar av projektgruppen att det är synd att organisationen tappar det multikompetenta teamet, dels utifrån att ungdomarna har kunnat tillgodogöra sig olika former av stöd, dels att projektgruppen har fått ökade kunskaper om varandras områden. De nya teamen kommer snarare omfattas av "specialister" inom samma område, vilket projektmedarbetarna poängterar också har sina fördelar.

Anställningsteamet, träningsteamet och jobb- och kunskapstorget kommer alltså rikta in sig på olika områden (träning, jobb och praktik), och ha personal därefter som besitter specifik kompetens i det aktuella området. En del som framför allt kommer förändras är att teamet inte enbart kommer arbeta med ungdomar, utan även mot en äldre målgrupp. Projektpersonalen uppger att det finns både för- och nackdelar med att blanda mellan åldrarna. En av nackdelarna som uppmärksammas i intervjuerna med projektgruppen är att problematiken och behoven av insatserna kan skilja sig mellan åldrarna (vilket kan göra uppdraget mer spretigt). Ett annat problem som möjligen kan uppstå är att vissa ungdomar inte känner sig bekväma med att genomföra aktiviteter i en grupp med äldre personer. Flera av projektets samverkansaktörer uppger att det är synd att det nuvarande teamet splittras, och att det inte blir en lika stort ungdomsfokus.

Projektledaren nämner att det vore bra om den nuvarande projektgruppen kunde träffas även efter projektavslut för att följa upp hur arbetet går och hur metoder och arbets sätt har implementerats i de nya teamen. Här finns det då möjlighet för personalen att reflektera över arbetssätten och jämföra dem med varandra och se om konstellationerna har någon påverkan (och på vilket sätt) på ungdomarna.

Namnet Moving on kommer inte finnas kvar vilket vi utvärderare på ett sätt tycker är synd då det har etablerats som något positivt i Halmstad, och fler ungdomar känner till vad det är. Projektledaren uppger att verksamheterna som hänvisar till Moving on vet om detta och kommer säga att de har möjlighet till hjälp även om namnet inte finns kvar, även om det har skett en omorganisering.

Projektledaren nämner att det inte heller är klart hur det blir med arbetsförmedlaren som jobbar inom projektet, och om denna kommer kunna ingå i något av teamen. Även handläggaren från Arbetsförmedlingen uppger att läget är osäkert, delvis utifrån de kommande förändringarna av Arbetsförmedlingens uppdrag (med stora neddragningar som följd), delvis utifrån att de nya teamen kommer fokusera på både unga och vuxna (handläggaren fokuserar enbart på ungdomar).

Trots att projektet i sin nuvarande form inte kommer implementeras vad gäller det multikompetenta teamet är det bra att projektgruppen ändå uppger att de kommer ta tillvara på de lärdomar och resultat de fått genom projektet och jobba vidare med dem delar de kan. De menar att projektet exempelvis har lett till nya samarbeten, vilka kommer fortgå efter projektet, och att de vet vem de ska vända sig till i olika frågor.

En positiv effekt är att medarbetare som anställdes i projektet får stanna kvar i ordinarie verksamhet och ingå i de nya teamen. Det vi visar tydligt att kommunen tar tillvara på de kunskaper/kompetenser som projektet bidragit till. Däremot tycker vi det är beklagligt att det multikompetenta teamet (med fokus på ungdomar) inte implementeras.; det är en av de mest framträdande framgångsfaktorerna i Moving on. Vi hoppas att det finns utrymme för personerna i de nya teamen att ändå ha kvar "ungdomsgrupper" av olika slag.

8. AVSLUTANDE REFLEKTIONER

Moving on har genomförts inom programområde 2 (ökade övergångar till arbete), med det specifika programmålet att få kvinnor och män som står särskilt långt bort från arbetsmarknaden i arbete eller utbildning. Moving on har under projektets gång utformat och utvecklat en metod som haft goda resultat på individ- och projektnivå, och vi bedömer att projektet har lämnat betydande bidrag till ESF:s övergripande mål om att få kvinnor och män som står särskilt långt bort från arbetsmarknaden i just arbete eller utbildning.

Den huvudsakliga faktorn som vi anser förklarar de goda deltagarresultaten är projektets metod, med viktiga komponenter som hög grad av individanpassning, låga trösklar för deltagarna, motivationshöjande insatser, flexibelt tillvägagångssätt och det multikompetenta teamet. Många av dessa delar går att arbeta vidare med och implementera i de nya arbetsteamerna. Vi vill dock skicka med projektmedarbetarna och ledningen på utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen att följa upp den nya konstellationen och jämföra utfallet av arbetet. Det är viktigt att centrala lärdomar inte försvinner i omorganisationen, vilket är lätt hänt om det inte finns ett medvetet fokus på att bibehålla dessa.

Resultatet från vår utvärdering visar att ungdomarna generellt sett är nöjda med de insatser som projektet genomfört. Individerna som intervjuades och/eller besvarade enkäten mår också i större utsträckning bättre både psykiskt och fysiskt. Projektdeltagarna uppfattar att projektet arbetar för att de ska komma i arbete, studier eller närma sig arbetsmarknaden. Kombinationen av arbetsmarknadsrelaterade aktiviteter och insatser i syfte att stärka individernas fysiska och psykiska välmående verkar ha haft en positiv effekt för många av deltagarna. Vi vill också lyfta fram att många av individerna uppfattar att den hjälp de fått från Moving on är unik – de upplever att de inte hade kunnat få den från andra samhällsaktörer.

Våra undersökningar har visat att tjejer i större utsträckning än killar har lågt självförtroende och självkänsla, något vi uppfattar att ordinarie verksamhet bör arbeta vidare med. Vi tycker även det är viktigt att ordinarie verksamhet följer upp effekter som skapas för individerna. Här vill vi slå ett extra slag för behovet av upprätthållande insatser över tid.

För effekter som har skapats för målgruppen (exempelvis ökad framtidstro, ökat självförtroende och förbättrad livskvalité) sker generellt en avtrappning över tid om det inte finns upprätthållande insatser som gör att effektnivån bibehålls (eller till och med ökar). Många insatser fokuserar på att bygga upp effekt, och därmed göra individer redo för arbete eller studier, men få insatser har en genomtänkt idé om hur de ska jobba långsiktigt med resurseffektiva upprätthållande insatser för att säkerställa att upparbetade effekter hos individerna inte minskar. Att bygga upp effekter hos individer och vägleda dem in i en anställning är långt ifrån alltid tillräckligt för den målgrupp som Moving on jobbat med, utan för långsiktig framgång behövs fortsatt stöd i en eller annan form. Det behöver inte vara den uppbyggande verksamheten som står för det (i detta fall Moving on), men den uppbyggande verksamheten behöver ta ansvar för (och löpande följa upp) att långsiktiga upprätthållande insatser verkställs. Sådana insatser är minst lika viktiga som de grundläggande insatserna som handlar om att skapa effekter.

Så även om Moving on nått väldigt goda resultat under projektperioden finns det anledning att jobba vidare med målgruppen och de utmaningar samhället står inför, exempelvis vad gäller att den psykiska ohälsan hos unga fortsätter öka. Vi uppmanar därför projektmedarbetarna att ta med sig, och sprida, den kunskap de fått med sig från projektet in i den ordinarie verksamhet, samt verka för att stärka samarbetet med andra samhällsaktörer. Det kommer ge än bättre förutsättningar för fortsatt positiv utveckling för personerna i den primära målgruppen!

9. BILAGA

Intervjufrågor projektmedarbetare:

1. Berätta om din roll i projektet.
2. Hur har arbetet i projektet gått, kopplat till din roll? Vad har gått bra respektive mindre bra?
3. Hur skiljer sig ditt arbetssätt i Moving on från ordinarie verksamhet? Hur har arbetet utvecklats under projektets gång?
4. Vilka är de främsta lärdomarna du tar med dig från projektet?
5. Vilka är de främsta resultaten du tar med dig från projektet?
6. Finns det något annat du vill lyfta fram om projektet?

Intervjufrågor projektdeltagare:

1. Vad gjorde du innan projektet startade?
2. Hur ser din situation ut just nu?
3. Hur upplever du att Moving on arbetar för att just du ska komma närmare arbete/studier?
4. Har din psykiska/fysiska hälsa blivit bättre?
  - a. Om ja, på vilket sätt?
  - b. Om nej, hur skulle du vilja få hjälp med att förbättra den?
5. Vilka aktiviteter anser du har varit bäst/mest nyttig för dig för att förändra din situation?
6. Vilka aktiviteter anser du har varit mindre bra?
7. Upplever du att Moving on har förändrat din livssituation/gjort någon skillnad för dig? (Ökat självförtroende, delaktighet i samhället, bättre framtidstro, etcetera)? På vilket sätt?
8. Vad skulle Moving on kunna göra mer för att du ska få ett jobb/söka till studier?

Om projektdeltagarna har gjort praktik tillkommer dessa frågor:

9. Berätta om din praktikplats, hur upplevde du din praktik? Vad var bra? Vad var mindre bra?
10. Vilka positiva delar finns det med att ha en praktikplats? Vilka negativa delar finns det med att ha en praktikplats?
11. Tycker du att Moving on har arbetat för att du skulle välja en praktikplats/arbetsplats som inte är traditionellt manlig/kvinnlig? På vilket sätt?